

še nima one zloge, one organizacije, kakoršne zasluži po božjem in človeškem pravu. Vzvišena naloga našega stanu je moji duši zastava, da smemo v prihodnost zreti z veselo nado; učiteljstvo je omikan stan, ob vsakršnih nevihtah bode znal braniti svoje pravne pravice.

Poznamo ljudi, kateri živijo le zaradi sebe — a ob enem tudi na škodo svojemu bližnjemu. Zlatega Levstikovega nauka: „Skrbi za se, ljubi brata, dvigni ga, odpri mu vrata in sodnik naj bo srcé“, poznajo dosledno največ le prvi stavek. Kakor vsak stan, tudi naš ima nekaj takih življev; — taki ljudje so po mojem mnenju največja ovira učiteljski zlogi — saj to so pravi neznačajniki.

Taki škodujejo največ s tem, da svojim posameznim tovarišem in tovarišicam jemljejo dobro ime, hoteči ob enem sebe povzdigniti, kar se jim tudi posreči pred nevednimi ljudmi.

Tudi to ne pospešuje zloge med nami, kar zdaj omenim. Nahajajo se tovariši, ki mislijo, da ima sam posebno veljavo pred ljudmi, ki si domišljuje, da ni vredno občevati s svojimi tovariši. Domišljuje si, da pozna svoje ljudi — kajti modrosti se je natisil z veliko žlico.

Umejem, dragi tovariši in tovarišice, to so žalostne resnice. Kdor misli pošteno za naš stan, ne bode kazal svoje modrosti s takimi dejanji.

Kakšna pa naj bode zloga, da bode na blagor našemu stanu? Naša zloga bodi osobna in stanovska. Naše prijateljstvo ali občevanje bodi odkritosrčno, ne licemersko.

Verujmo trdno, da le zloga jači; med nami bodi zaupno tovarištvo, osobne ali stanovske slabosti ne odkrivajmo drugim ljudem; osobne žalitve med seboj poravnajmo, kolikor je mogoče, ter molčimo o njih pri drugih ljudeh, zlasti pri prostem kmetu; zagovarjajmo učiteljstvo **povsod in vselej**, da si nismo morda komu kje osobni prijatelji. Tudi naj nam bode v vzgled naša čestita duhovščina.

Izvestno je, vsi smo grešniki — vsak ima svoje slabosti. Kogar morda pèče vest, ker sem mu jo s svojim poročilom izprašal, reci: „Peccavi!“ — grešil sem, a tudi se kesam ter bodem popravil in poravnal, kar sem zakrivil.

A. Likowar.

Književnost.

— „**Angeljček**“, otrokom učitelj in prijatelj. Izdal Anton Kržič. III. zvezek. V Ljubljani, 1887. Samozaložba. Tiskala „Katoliška Tiskarna“. Ta uže zelo priljubljena knjižica ima zopet prelepo zbirko prav mičnega, otrokom primerne in koristnega blaga. Obsega namreč na 48 straneh te-le zanimive stvari: Papež Leon XIII., zlatomašnik (s podobo). Sveti Nikolaj (s podobo). Prve jaslice (s podobo). Lepi zgledi prvega sv. obhajila. Šola rajske nedolžnosti. Varuj se hudega! Delaj dobro! Dete, tako-le bodi (pesem). Tam mrtva mamica (pesem). Križi in težave otročjih let (s podobo). Naša deca. Prvi sneg (pesem). Veriga. Kteri naj ima domačijo. Šaljivi pripovednik (pesem). Francek, žebelj, klešče (pesem s podobo). Rebus. Uganke in šaljiva vprašanja. Vsa knjižica je prav mična zlasti pripravna za „Miklavža“ in za „mali kruhek“ o božiču. Stane samo 12 kr.

— „**Matica Slovenska**“. Društvene knjige za l. 1887. so gotove; te dni jih „Matica“ prične razpošiljati. Ljubljanski udje dobé jih lahko od 27. do 30. t. m. vsak dan od 11.—12. ure dopoldne v društveni pisarni; s 1. decembrom počenši pa na dom. Čč. p. n. poverjeniki blagovolé naj pri tej priliki, ko razpošiljajo letošnje knjige, pobirati ob enem društvenino za prihodnje leto, kakor se to brez vsake ovire godi pri „Družbi sv. Mohorja“. Društveniki prejmo letos tri knjige, in sicer: 1. Letopis za l. 1887, uredil Fr. Levce, v obsegu 24 1/2 tiskovnih polj; 2. dr. Fran Lampe: Vvod v modroslovje (12 polj); 3. Gogolj-Podgoriški: Mrtve duše (poema 15 1/2 polj); skupaj

51 $\frac{3}{4}$ pól. Kdor pa društvenine ni plačal, knjig tudi ne dobí. Ostati jih utegne le malo čez število upisanih udov „Matice Slovenske“.

— „**Jos. Stritarjevih zbranih spisov**“ je užé 22. snopič na svetlem.

— „**Ob uzgoju**“. Misli Nikole Tomasea. S talijanskoga preveo Skender Fabkovič. Zagreb. Naklada hrv. pedagog.-književnoga zbora, 1887. (Knjižnica za učitelje. Knjiga XIX.) S podobo Nikola Tomaseo. Ta zanimiva knjiga ima jedrnaté spise o vzgoji in sicer: I. Obča načela, II. Čustvo, III. Um, IV. Književni nanci, znanosti, V. Škole i sloboda.

— „**Emil ili ob uzgoju**“. Napisao J. J. Rousseau. S francoskega preveo Ivan Širola. Prvo dio. Zagreb. Nakladom hrv. pedagog.-književnoga zbora. 1887. (Knjižnica za učitelje, knjiga XX.)

— „**Sielo za zabavu i pouku**“. Složio za djevojčice Janko Tomić, učitelj više djev. škole u Karlovcu i pravi član „hrv. ped.-knjiž. zbora“. U Zagrebu. Nakladom hrv. ped.-knjiž. zbora, 1887. (Knjižnica za mladež, knjiga XIII.)

D o p i s i.

Iz Krškega, »Pedagogičsko društvo« v Krškem je izročilo slavnemu deželnemu zboru Kranjskemu naslednjo spomenico:

Preslavni deželni zbor!

Odbor »Pedagogičskega društva« v Krškem si vsoja vsled sklepa občnega zbora s 30. junija t. l., povodom razširjene vesti, da namerava preslavni deželni zbor izpremeniti nekatere točke deželne šolske postave z dné 9. marca 1879. l. (oziroma dež. postave z dné 25. februarja 1870. l. dež. zak. št. 11., potem dež. postave z dné 29. aprila 1873. l., dež. zak. št. 21. in dež. postave z dné 29. aprila 1873. l., dež. zak. št. 22.), preslavnemu deželnemu zboru predložiti najudanejšo

s p o m e n i c o,

v kateri se društveni odbor vsoja razložiti najvažnejše želje, ki se tičejo izpremembe gornjih postav, dobro vedoč, da bode preslavni deželni zbor tudi pri drugih točkah ukrenil pravo pet učiteljstvu in šolstvu na korist. Zato tudi ne namerava naj udaneje podpisani odbor nasvétovati tekstualnih izprememb, niti se ne spušča v podrobno razpravo onih toček, katere naj bi se po njegovem mnenji izpremenile:

§. 29. deželne postave z 9. marca 1879. l. naj bi se tako izpremenil, da učitelje predlaga krajni šolski svet, imenuje jih okrajni šolski svet, potrdi pa deželni šolski svet.

§§. 38. in 39. iste postave določujeta razdelitev učiteljskih plač po obstotkih v štiri razrede z ozirom na krajne razmere. Ker pa imajo vsi učitelji jednako nalogo, ustanovil naj bi se v tej zadevi poseben status, kakor ga imajo uradniki, tako, da bi se oziralo v prvi vrsti na število službenih let. S tem bi se zaprečilo prepogosto menjavanje učiteljskih služeb, kar bi zelo pospeševalo šolsko delovanje.

§. 4. deželne postave z dné 25. februarja 1870. l., dež. zak. št. 11., govori o zastopstvu šole v krajnem šolskem svetu. Drugi odstavek tega paragrafa naj bi se tako izpremenil, da mora imeti vsaka ljudska šola vedno svojega voditelja (učitelja) kot zastopnika z vsemi pravicami v krajnem šolskem svetu.

K §. 13. deželne postave z dné 29. aprila 1873. l., dež. zak. št. 21., naj bi se dodalo določilo, da mora vsaka ljudska šola imeti dovolj velik šolski vrt, kajti po §. 2., odst. 2., v izpeljavo tega §. izdanega ministerskega ukaza z dné 19. julija 1875. l., št. 2868., dež. zak. št. 22., ima se tak vrt preskrbeti le tam, kjer dopuščajo okoliščine.

§. 30. deželne postave z dné 29. aprila 1873. l., dež. zak. št. 22., naj bi se tako izpremenil, da dobé učitelji doklado z 10. odstotki od letne plače. Tù naj bi torej izpala besedica »najmanjše«. — Nadalje naj bi imeli učitelji z vsako izpolnjeno daljno petletno službeno dobo pravico do druge doklade, katera naj bi se jim odmerila z 10. odstotki od letne plače. Tù naj bi torej izpalo »do izpolnjenega 30. leta te službe« in »najmanjše«. Tako naj bi tudi v 2. odstavku §. 61. odpala beseda »najmanjše«.

K. §. 35. iste postave naj bi se dodala izprememba, katera naj bi se izvršila pri §. 3. postave z dné 28. decembra 1884. l., dež. zak. št. 1., in po kateri ima učitelj pravico do rabe šol-